

Departures

เรียนรู้อีวิตจากความตาย

พลางวัลอคาเดมี่ อวอร์ด หรือรางวัลออสการ์ ของปีนี้ นอกจากความสำเร็จของหนังที่สะท้อนภาพส่วนหนึ่งของสังคมอินเดียผ่านชีวิตของ "จามาล มาริค" ในเรื่อง Slumdog Millionaire ที่กวาดรางวัลออสการ์ไปถึงแปดสาขา รวมถึงรางวัลใหญ่คือ หนึ่งยอดเยี่ยม, ผู้กำกับ และบทหนัง แม้เป็นเรื่องเล่าผ่านสายตาของผู้กำกับชาวอังกฤษ แดนนี่ บอยล์ และเขียนบทโดย ไชมอน โบฟอย ที่เป็นคนอังกฤษเช่นกัน โดยดัดแปลงจากหนังสือที่ชื่อ Q & A ของ

Vikas Swarup แต่ยั้งดีที่นักแสดงในหนังล้วนเป็นชาวอินเดีย หรือชาวอินเดียที่ไปเติบโตในอังกฤษ เช่นตัวเอกของเรื่องในตอนหนุ่ม แสดงโดย เทวะ ปาเทล วัยรุ่นุ่นเชื้อสายอินเดียแต่เกิดและเติบโตที่ลอนดอน และไปถ่ายทำในสถานที่จริง

สำหรับสาขาหนังต่างประเทศยอดเยี่ยมเป็นหนังจากเอเชียเช่นกันคือเรื่อง Okuribito (ถามผู้รู้ภาษาญี่ปุ่น คำนี้แปลตรงตัวว่า ผู้ส่ง ใน imdb.com ให้ความหมายไว้ว่า the sending (away / off) people) หรือชื่อภาษาอังกฤษว่า Departures ทั้งที่ตอนแรกเรื่อง Waltz With Bashir ตัวแทนจากอิสราเอล ได้รับการคาดหมายว่าจะได้รับรางวัลในสาขานี้เพราะก่อนหน้านี้ก็คว้ารางวัลลูกโลกทองคำสาขานี้มาแล้ว ส่วนอีกสามเรื่องที่ได้เข้าชิงใน

สาขานี้ล้วนเป็นหนังยุโรป ทั้งสิ้นจาก เยอรมนี, ฝรั่งเศส และออสเตรเลีย

Departures ผลงานกำกับของ โยจิโระ ทากิตะ จากบทของ คุณได้ โคยามะ (ดัดแปลงจากหนังสือชื่อ Coffinman : The Story of a Buddhist Mortician เขียนโดย ชินม่อน อาโอกิ) หนังสือนำเรื่องของ ไดโงะ โคบายาชิ (มาซาฮิระ โมโทกิ) นักเชลโลวงออร์เคสตราในโตเกียว แต่การแสดงแต่ละครั้งไม่สามารถดึงดูดผู้ฟังได้มากนัก เจ้าของจึงตัดสินใจบวง ไดโงะ

บอกกับภรรยา มิกะ (เรียโกะ อิโรสุเอะ) ว่าฝีมืออย่างเขาคงมาได้แค่วงระดับนี้ จะไปอยู่วงใหม่ก็ยาก จึงตัดสินใจขายเชลโลที่ขอมเป็นหนี้ซื้อมาด้วยราคาถึง ๑๘ ล้านเยน และกลับไปอยู่บ้านเกิดที่เมืองยามางาตะ ทางตอนเหนือของประเทศ

ที่นี่ แม่ของเขาซึ่งตายจากไปเมื่อสองปีก่อนเคยเปิดร้านกาแฟเล็กๆ หลังจากพี่ทั้งเขาไปตั้งแต่อายุหกขวบ ไดโงะ อ่านพบโฆษณารับสมัครงานตำแหน่ง "ผู้ช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทาง" ซึ่งเขาคิดว่าคงเป็นงานเกี่ยวกับบริษัทท่องเที่ยว เขาไปสมัครที่ NK Agent บริษัทแห่งนี้มีคนทำงานเพียงสองคนคือ คุณลุงเจ้าของบริษัทชื่อ ซาซากิ (ชิโตะ มายาซากิ) กับเลขานุการ ยูริโกะ (คิมิโกะ โย) เขาได้งานทันทีโดยซาซากิไม่แม้แต่

สะอีกสะอื่น กระนั้นก็ตามโตโงะยังคงจำสิ่งที่ครอบครัวทำร่วมกันได้ เช่น ไปที่โรงอาบน้ำ หรือที่พอบอกเขาเรื่องก้อนหิน ย้อนไปสมัยที่มนุษย์ยังไม่มีภาษาพูด คนเราจะมอบก้อนหินให้กันเพื่อบอกความรู้สึกที่มีอยู่ในใจ เขายังเก็บหินก้อนใหญ่ที่พ่อให้เอาไว้ในกระเป๋าใส่เชลโลที่เขาเล่นตั้งแต่เด็ก พ่อเองเป็นคนบังคับให้เขาเรียนเชลโลตั้งแต่อายุอนุบาล และช่วงท้ายของหนัง โตโงะได้ทำสิ่งสำคัญให้พ่อของเขา ส่วนแม่เอง แม่พ่อจะหนีไปกับหญิงอื่น แต่แม่ก็ยังเก็บแผ่นเสียงเพลงคลาสสิกทุกแผ่นของพ่อเอาไว้เป็นอย่างดี ด้านของมิเกะแม้จะโกรธที่เขากัดบั้งเรื่องที่ไปทำอาชีพเกี่ยวกับศพ แต่เมื่อเธอเห็นความมุ่งมั่นจริงจังและความงามสง่าในเวลาเขาทำพิธีแล้วเธอก็ไม่อายอีกต่อไปที่จะบอกใครว่าสามีมีอาชีพอะไร

ส่วนบทหัวหน้าซาซากิที่เป็นแบบอย่างในการทำงานของโตโงะ หนึ่งบอกให้เราเห็นว่าเขามาทำงานนี้เพราะภรรยาที่รักจากไปเมื่อเก้าปีก่อน และเขาเป็นคนทำพิธีก่อนบรรจุศพให้เธอ แม้จะทำอาชีพต้องใกล้ชิดกับคนตายแทบทุกวัน แต่เขาก็สามารถใช้ชีวิตอย่างรื่นรมย์ไปด้วย ชอบเลี้ยงต้นไม้ ห้อยนั่งเล่นเต็มไปด้วยต้นไม้ร่มรื่น และมีความสุขกับการกินอาหารอร่อยๆ ส่วนเลขานุการ โยริโกะที่มีปมความผิดอยู่ในใจในเรื่องของครอบครัว ก็ขอร้องโตโงะว่าอย่าได้ทำผิดพลาดเหมือนเธอเลย

Departures ยังสะท้อนให้เห็นสังคมชนบทที่ผู้คนต่างเป็นเหมือนญาติสนิทมิตรสหายที่ช่วยเหลือเกื้อกูลเป็นห่วงเป็นใยกัน แม้ความเปลี่ยนแปลงจะก้าวเข้ามา เช่น โรงอาบน้ำอายุ ๕๐ ปี ที่โตโงะเคยมาใช้ตั้งแต่เด็ก เหมือนเป็นศูนย์กลางที่ผู้คนในชุมชนได้มาพบปะกัน แม้ลูกชายจะไม่อยากให้แม่ทำกิจการต่อไป ต้องการขาย

เพื่อไปสร้างคอนโดมิเนียม แต่คุณป้าซุซาโกะแม่อายุจะมากแต่ยังมุ่งมั่นทำโรงอาบน้ำต่อไปด้วยการใช้พื้นต้มน้ำที่สะอาดจากใต้ดิน เพื่อความสุขของคนในชุมชน

และเพราะตัวเอกของเรื่องเป็นนักดนตรีเล่นเชลโล เครื่องดนตรีที่มีเสน่ห์ชวนฟัง หนึ่งจึงให้ความสำคัญกับดนตรีประกอบซึ่งเป็นฝีมือของ โจ ชิซึกิ ที่ทำดนตรีประกอบให้กับหนังของ Studio Ghibli มาหลายเรื่อง โดยเฉพาะผลงานของ ฮายาโอะ มิยาซากิ ตอนต้นเรื่องที่โตโงะยังอยู่ในวงออร์เคสตรา เราได้ฟัง Symphony No.๙ ผลงานประพันธ์ของ LV.Beethoven, เพลงเมโลดี้หวานๆ เช่น Ave Maria ของ J.S Bach / C.Gounod และ เพลง Wiegenslied ของ J.Brahms โตโงะเองได้เรียนรู้ว่าความฝันของเขาไม่ได้มีแค่เล่นเชลโลในวงออร์เคสตรา และเดินทางไปทั่วโลกเท่านั้น แต่การเล่นดนตรีนิ่งๆ คนเดียวและธรรมชาติงดงามที่บ้านเกิดก็ช่วยปลดปล่อยจิตใจเขาจากทุกข์โศก ความผิดหวังทั้งหลาย ทำให้เขากลับมามีชีวิตชีวา และเดินไปบนเส้นทางที่ไม่ใช่เพื่อตัวเองเท่านั้น

นอกจากรางวัลหนังออสการ์ต่างประเทศยอดเยี่ยมแล้ว ในญี่ปุ่นเอง Departures ได้รับรางวัล Japan Academy Award ถึงสี่สาขาด้วยกัน ได้แก่ หนึ่งยอดเยี่ยม, ผู้กำกับ, บท, นักแสดงนำชาย (มาซาฮิระ โมโตกิ), สมทบชาย (ชิโตมุ มายาซากิ), สมทบหญิง (คิมิโกะ โย) พุดถึงรางวัลนี้แล้ว มีหนังยอดเยี่ยมในบ้านเขา และคนไทยมีโอกาสดูในช่วง ๓ - ๔ ปีที่ผ่านมา ล้วนแต่มีเนื้อหาละเอียดและทำได้ดีซาบซึ้งใจมากได้แก่ Always : Sunset on the Third Street, Hula Girls และ Tokyo Tower : mom and me, and sometimes dad.

